

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

**Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
8. ročník, školský rok 2015/16
Testové úlohy pre kategóriu D (8. ročník ZŠ a 3. ročník OG)**

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Adolf Hitler pripojil k Nemecku územia štyroch susedných štátov – Francúzska, Rakúska, Československa a Poľska. Rozdeľte v odpoved'ovom hárku tieto krajiny podľa spôsobu, akým boli (celé alebo ich časti) k Nemecku pripojené.

2.* Vojnové konflikty často dostali svoje pomenovania podľa času, kedy sa boje odohrali alebo charakteru bojov medzi bojujúcimi stranami. Odpovedzte na otázky súvisiace s uvedenými pomenovaniami - *Čudná vojna, Zimná vojna, Malá vojna*.

- a) Ku každému pomenovaniu uveďte krajiny, ktoré v danej vojne spolu bojovali.
- b) Ktorú z uvedených vojen neradíme medzi vojnové konflikty druhej svetovej vojny?

3.* Vždy 17. novembra si pripomíname okrem Nežnej revolúcie v roku 1989 aj Deň študentstva, ktorý bol zavedený ako spomienka na udalosti z roku 1939. Čo a v ktorom meste sa vtedy stalo?

4.* Priradiť časové údaje k uvedeným významným udalostiam druhej svetovej vojny na juhovýchodnom fronte a správne dvojice zapíšte do odpoved'ového hárku.

a) útok na Juhosláviu	1) august 1944
b) útok na Krétu	2) apríl 1941
c) protifašistické povstanie v Rumunsku	3) máj 1941

5.* Na potlačenie odporu v Nemecku i v obsadených krajinách pracovala tajná polícia. Uveďte, pod akým menom je známa táto tajná polícia.

6.* Z uvedených možností vyberte tri tvrdenia, ktoré opisujú správanie Nemcov na obsadenom území Poľska a Sovietskeho zväzu, a zapíšte ich do odpoved'ového hárku.

- a) systematické vyvražďovanie inteligencie
- b) relatívne dodržiavanie ľudských práv
- c) zneužívanie ľudí na nútené práce
- d) masové zabíjanie obyvateľstva
- e) mierne prenasledovanie inteligencie
- f) masový nábor do nemeckej armády

7.* Okrem Židov nacisti prenasledovali aj ďalšie skupiny obyvateľov. Z uvedených skupín vyberte tri, ktoré nacisti zatvárali do koncentračných táborov a systematicky likvidovali.

Svedkovia Jehovovi, britskí zajatci, homosexuáli, Rómovia, Arméni

8.* Stručne vysvetlite, čo to bola Enigma.

9.* Z uvedených možností vyberte štyri, ktoré charakterizujú 1. fázu vojny Nemecka so ZSSR.

- a) veľké územné zisky Nemecka
- b) pomalý postup nemeckých vojsk
- c) usporiadaná obrana zo strany ZSSR
- d) veľké straty na životoch na strane ZSSR
- e) veľké straty na životoch na strane Nemecka
- f) chaos vo velení na strane ZSSR
- g) veľké obkľúčovacie operácie zo strany nemeckých vojsk

10.* Najrýchlejšie lietadlo druhej svetovej vojny Me 163 dosahovalo rýchlosť viac ako 900 km/h. Akým druhom pohonu bolo toto lietadlo poháňané?

- a) vrtuľovým
- b) prúdovým
- c) raketovým

11.* Veľký psychologický efekt pre obe bojujúce strany mal odvetný útok za napadnutie prístavu Pearl Harbor, ktorý sa uskutočnil v apríli 1942. Američania naplánovali proti Japonsku veľmi trúfalú akciu, ktorej uskutočnenie bolo na hranici ich možností. Uveďte, ktorý cieľ USA napadli a akým spôsobom.

12.* V roku 1943 sa zúfalí obyvatelia židovského geta v jednom európskom meste odhodlali k povstaniu proti nacistom (dobová fotka dokumentuje jeho potlačenie). Uveďte, v ktorom meste sa to stalo.

13.* Počas druhej svetovej vojny sa vedúci predstavitelia spojencov stretli na troch konferenciách v Teheráne, Jalte a Postupimi. Z uvedených mien zostavte správne trojice politikov, ktorí podpísali na týchto konferenciách záverečné dokumenty.

Attlee, Churchill, Roosevelt, Stalin, Truman

14.* Fotografia pripomína významnú udalosť v priebehu druhej svetovej vojny, ktorej začiatok (dátum) v sebe nesie hneď dve čísllice, ktoré sa opakujú.

- a) Uveďte, o akú udalosť ide.
- b) Uveďte presný dátum, kedy sa začala.
- c) Uveďte, v ktorej krajine došlo k tejto udalosti.

15.* Keby Vás počas druhej svetovej vojny deportovali, tak by ste

- a) sa mohli tešiť z peknej ceny
- b) skončili v koncentračnom tábore
- c) sa chystali na odlet

16.* Typy známych tankov nasadených počas druhej svetovej vojny na pripojených fotografiách priradte v odpoved'ovom hárku ku správnej krajine, kde ich vyvinuli.

A

B

C

D

17.* Prezrite si pripojenú fotografiu viažucu sa k poslednej ofenzíve nemeckých vojsk na západnom fronte a odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) Kedy sa tento protiútok začal (uved'te mesiac a rok)?
- b) Uved'te región v Európe, kde sa tento protiútok začal.
- c) V odpoved'ovom hárku podčiarknite správnu možnosť opisujúcu úspešnosť tejto ofenzívy.

18.* Vytvorte správne trojice z uvedených slov a mien podľa toho, ako spolu súvisia. Základom každej trojice musí byť meno.

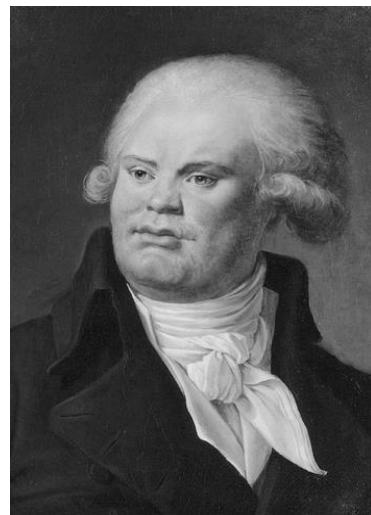
Dönitz, Rommel, McArthur, maršal, generál, admirál, ponorky, tanky, tichomorie

19. Na pripojených vyobrazeniach sú dvaja z najvýznamnejších vodcov Veľkej francúzskej revolúcie. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) Uved'te mená (stačí priezviská) týchto osobností. Pomôžte si začiatočným písmenom v odpoved'ovom hárku.
- b) Ktorý z nich patril k umiernenejším a ktorý k radikálnejším revolucionárom?
- c) Ako skončili títo revolucionári?

A

B

20. Obdobie napoleonských vojen a tesne po nich sa nieslo v znamení významných zmien na mape Európy. Uvedené štáty, resp. spolky štátov rozdeľte podľa toho, či v tomto období vznikli alebo zanikli. Ak je to potrebné, je možné uviesť jednu krajinu aj v oboch skupinách.

Rakúske cisárstvo, Varšavské veľkovojevodstvo, Svätá ríša Rímska nemeckého národa, Nemecký spolok

21. Vysvetlite stručne, aký mali cieľ Belgičania počas vlny revolúcií v Európe v roku 1830.

22. Ktorý pruský kráľ (na obr.) odmietol prijať nemeckú cisársku korunu z rúk revolucionárov v roku 1849?

- a) Friedrich Wilhelm IV.
- b) Friedrich Wilhelm V.
- c) Wilhelm II.

23. Ak by ste stavali v roku 1849 barikádu, boli by ste

- a) murárom - špecialistom
- b) bojovníkom proti revolúcii
- c) revolucionárom

24. V roku 1789 sa stal prvým prezidentom krajiny, ktorá sa neskôr stala jednou z najvýznamnejších hospodárskych i vojenských veľmocí. Uveďte jeho meno a priezvisko.

25. Predseda pruskej vlády a neskorší kancelár bol jednou z najvýznamnejších a najvplyvnejších osobností Európy 2. polovice 19. storočia a Nemci dokonca o pár desaťročí neskôr pomenovali podľa neho svoju najväčšiu bitevnú loď. Uveďte meno tohto politika (stačí priezvisko).

26. V 19. storočí bola aj vo vyspelých európskych krajinách bežná detská práca a tisíce detí bolo nútených pracovať v ťažkých podmienkach aj 12 hodín denne. O niečo lepšia situácia bola v rakúskej monarchii, kvôli zákonom prijatým ešte za Márie Terézie. Uveďte, o aké zákonné opatrenie sčasti chrániace deti šlo.

27. Prečítajte si dobový text a odpovedzte na súvisiace otázky..

„...ako prvý som vydal slovenský slovník tak prezieravo a starostlivo zostavený, aby mohol byť k službám nielen Slovákom ľahšie sa naučiť českú, latinskú, nemeckú a maďarskú reč, ale aj Čechom, prívržencom latinčiny, Nemcom a Maďarom na riadne dorozumenie sa so Slovákmí...“

- a) Uveďte celé meno autora spomínaného päťjazyčného slovníka.
- b) V akej forme kodifikovanej slovenčiny bol vydaný?
- c) Vyšiel tento slovník ešte za života autora?

28. V dejinách vývoja spisovnej slovenčiny patrí významné miesto dvom dielam – Fándlyho *Dúvernej zmluve medzi mníchom a diablom* a almanachu *Nitra*. Obidve diela boli prvé svojho druhu. Uveďte, v čom spočíva ich význam.

29. Revolučná nálada v roku 1848 sa z Francúzska preniesla aj do rakúskej monarchie. Ktoré tri z uvedených požiadaviek mali revolucionári v hlavnom meste Uhorska?

odstránenie poddanstva, odstránenie nevoľníctva, občianske práva, všeobecné volebné právo, národné práva pre Maďarov.

30. Prečítajte si nižšie uvedený text, nájdite v ňom 4 chyby a opravte ich. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.

V roku 1849 vznikol vo **Viedni** prvý **nezávislý** politický orgán v dejinách slovenského národa. Jeho názov sa skrýva pod skratkou NRSR a jeho predstavitelia **vyhlásili nezávislosť** od rakúskej vlády a odtrhnutie od rakúskej monarchie.

31. V ktorom meste/dedine stojí dodnes táto budova a akú inštitúciu by ste v nej našli v roku 1865?

32. Na začiatku 20. storočia pôsobili v Uhorsku dve politické strany Slovákov - Slovenská národná strana a Slovenská ľudová strana. Uvedené pojmy a mená priradiť k správnej strane.

1871, katolíci, evanjelici, S. H. Vajanský, A. Hlinka, 1905

33. Živena bol názov

- a) spolku slovenských roľníkov
- b) spolku slovenských žien
- c) obchodnej spoločnosti, ktorá založila Živnobanku

34. Bratislava, vtedajší Prešporok, sa koncom 19. storočia vyvinula na významné centrum priemyslu, keď tu sídlilo viacero významných tovární. Z uvedených možností vyberte tie správne, ktoré charakterizujú firmy v odpovedňovom hárku.

továreň na chemikálie, celulózka, gumáreň, továreň na cukrovinky, tehelňa, rafinéria nafty, bitúnok

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: PhDr. Anna Bocková, PhD.

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády